

Checklista för behovsanalys och tips på datakällor

En strukturerad behovsanalys är en viktig grund för att strategiskt planera för en långsiktigt hållbar försörjning av platser på HVB för barn och unga. Detta metodstöd innehåller en checklista med områden som är relevanta att inkludera i behovsanalysen. Syftet är att skapa en förståelse för nuläget och den förväntade utvecklingen av vilka HVB-platser som behöver finnas tillgängliga i kommunen. Metodstödet innehåller också tips på källor till data som kan användas som underlag för analysen.

Checklista: Områden att analysera vid behovsanalys

Målgruppens storlek

	Historiskt antal HVB-placeringar samt hur de varierat över tid
	Framtida behov av HVB-platser
	Förväntat behov av flexibilitet utifrån förändringar i efterfrågan av antal platser

Målgruppens sammansättning och behov

	Målgruppens sammansättning (t.ex. ålder, kön och huvudsaklig problematik)
	Målgruppens behov (t.ex. krav på behandlingsinnehåll, kompetens och grupsammansättning)
	Hur målgruppens sammansättning väntas förändras över tid (t.ex. utifrån demografiska och lokala faktorer)

Placeringars resultat, sammanbrott och mönster över tid

	Placeringar som avslutas i förtid samt hur det varierat över tid (t.ex. antal, typer, orsaker och målgrupper)
--	---

Nuvarande utbud

	Befintligt utbud av HVB-platser i egen regi och hos externa aktörer (t.ex. antal platser, beläggning och kompetensprofil)
	I vilken grad nuvarande utbud möter målgruppens behov
	Utveckling av utbud från externa leverantörer
	Möjlighet till samverkan med andra kommuner och regioner

Öppenvårdens kapacitet och alternativ till placering

	Öppenvårdens utbud
	Öppenvårdens kapacitet
	Möjlighet att arbeta mer strategiskt och förebyggande med hjälp av öppenvårdsinsatser

Barnet och den unges perspektiv

	Barn och ungas erfarenheter av placeringar på HVB (exv. upplevelser av trygghet, bemötande, delaktighet och stabilitet)
--	---

Interna erfarenheter

	Medarbetares erfarenheter av placeringar (exv. framgångsfaktorer, utmaningar och hinder, brister i nuvarande utbud eller arbetssätt)
	Lärdomar från avtalsuppföljning

Kostnader och budget

	Kostnader för HVB-placeringar över tid, totalt och per individ (t.ex. dygnskostnader, tilläggstjänster, extra bemanning och kostnader vid sammanbrott eller omplaceringar)
	Förväntad budget för placeringar och specifikt HVB-placeringar framåt

Tips på datakällor som kan användas vid en behovsanalys

Nivå och användning	Typ av data	Exempel på datakällor
Kommunens egna datakällor Utgör grunden för att förstå kommunens faktiska behov och trender.	Uppgifter om historiska placeringar, målgrupper, varaktighet, sammanbrott, kostnader, öppenvårdens kapacitet samt interna kvalitetsuppföljningar och erfarenheter.	<ul style="list-style-type: none">• Verksamhetssystem• Ekonomisystem• Avtalsuppföljning• Andra interna utredningar och analyser• Intervjuer med medarbetare• Individuella uppföljningar med placerade barn och unga
Regionala datakällor Kompletterar analysen med fler perspektiv och hjälper kommunen att sätta sina behov i ett större sammanhang.	Demografiska förändringar, regionala skillnader, trender i social problematik, lägesbilder från BUP och polis.	<ul style="list-style-type: none">• Regionens demografiska analyser (via regionens webbplats)• Regionens vårdstatistik (för data från exempelvis BUP)• Underlag från FoU-miljöer eller kommunförbund• Underlag från Länsstyrelsen• Underlag från Polisen
Nationella datakällor Används för jämförelser, trendanalyser och för att komplettera egna data.	Nationell statistik om placeringar, insatser, kriminalitet, befolkningsutveckling, studieresultat och tillsyn.	<ul style="list-style-type: none">• Socialstyrelsens statistikdatabas• Socialstyrelsens öppna jämförelser• Kolada• SCB:s befolkningsprognoser• Brå:s statistik• IVO:s tillsynsrapporter• Skolverkets statistik
Kompletterande kunskapskällor Ger stöd för tolkning av statistiken.	Forskning, utredningar, utvärderingar, marknadsanalyser och brukarröster.	<ul style="list-style-type: none">• SOU:er• SBU:s utvärderingar• SKR:s statistik och rapporter• Branschrapporter från exempelvis Vårdföretagarna• Underlag från brukarorganisationer